

KASBIY STANDART
Turar-joy kommunal xo'jaligi ustasi

(kasbiy standartning nomi)

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu kasbiy standartlar "Duradgor", "Chilangar-santexnik", "Kommunal xo'jaligi bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori" va "Turar joy va kommunal xo'jaligi ustasi (Haus master)" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli vazifalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb kartasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standart – kasbiy faoliyatning muayyan sohasida zarur bilim, mahorat, ko'nikma, ish staji, malaka darajasi, mehnatning mazmuni, sifati va shart-sharoitlari, ishga munosabat va xulq-atvorga qo'yilgan minimal talablarni belgilaydigan hujjat;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning kasbiy faoliyat sohalari va turlari bo'yicha tizimlashtirilgan ro'yxati;

kasbiy faoliyat sohasi – ilmiy, ijtimoiy, iqtisodiy sohalarda, ishlab chiqarishda namoyon bo'ladigan kasbiy faoliyat obyektlarining majmuasi;

kasbiy faoliyat turi – xususiyati, natijalari va mehnat sharoitlari bir-biriga yaqin bo'lgan mehnat vazifalarining majmuasi. Kasbiy faoliyat turi kasbiy standartlarni ishlab chiqishda qo'llanilib, aniq mehnat vazifalari hamda malaka talablarini tavsiflash uchun asos bo'lib xizmat qiladi;

kompetensiya – bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlar majmui;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko'nikma va kompetensiyalar majmuasi bo'lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodim yoki ishga (kasbga) talabgorning tayyorgarligi va ko'nikmalari darajasi bo'yicha mehnat funksiyalarining murakkabligi, ularni mustaqil bajarish va natijalarga mas'uliyati parametrlari bo'yicha belgilanadigan toifalangan talablar majmuasi;

mehnat funksiyasi – mehnat natijasiga erishishga qaratilgan o'zaro bog'liq mehnat harakatlari majmuasi;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat faoliyati turi – kasbiy faoliyat sohasining ajralmas qismi bo'lib, muayyan mehnat vazifalari hamda ularni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarning yaxlit majmuasini ifoda etadi;

rasmiy ta'lim – davlat tomonidan tan olingan davlat va nodavlat ta'lim tashkilotlari ishtirokidagi institutsionallashtirilgan, aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejali ta'lim;

Ishchi (ekspert) guruhi – bu kasbiy standartni ishlab chiqish, tahlil qilish va takomillashtirish jarayonida ishtirok etuvchi, sohaviy bilim va tajribaga ega mutaxassislardan tashkil topgan guruh.

Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son Qarori (IFUT-2).

Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT- Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi

SHHV - shaxsiy himoya vositalari

LOYIHA

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Turar-joy kommunal xo'jaligi ustalari	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Binolar va inshootlarning ichki va tashqi yuzalarini oddiy, yaxshilangan va yuqori sifatli suvoq bilan, quruq qurilish usulida pardozlash, bezakli suvoqlar va yopishtiriladigan buyumlarni qurilish me'yorlari va qoidalariga, xavfsizlik va sifat standartlariga muvofiq bajarilishini ta'minlash.	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf	F bo'lim – Qurilish. 43- Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari. 43.3.Pardozlash qurilish ishlari 43.31; 43.31.0 Suvoq ishlari	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Ushbu kasb egasi oddiy, yaxshilangan va yuqori sifatli suvoq ishlarini, quruq qurilish ishlarini bajarish, gipsokarton montajini, suvoqlar va yopishtiriladigan buyumlarni ta'mirlashda qurilish me'yorlari va qoidalariga, xavfsizlik va sifat standartlariga muvofiqlikni ta'minlash kiradi.	
5.	Qamrab olinadigan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		71150003 - Duradgor	3
		71269 - Kommunal xo'jaligi bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	4
		71269009 - Turar joy va kommunal xo'jaligi ustasi (Haus master)	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	71150003 - Duradgor	A1.3	Duradgorlik, umumiy qurilish ishlarini tashkil etishga tayyorgarlik ishlarini bajarish	A1.01.3	Duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarishga tayyorgarlik
				A1.02.3	Duradgorlik ishlarida ishlatiladigan materiallarning sifatini tekshirish
		A2.3	Duradgorlik umumiy qurilish ishlarida oddiy o'rnatish usullarini qo'llash	A2.01.3	Oddiy o'rnatish usullari bilan duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarish
				A2.02.3	Duradgorlik ishlarida oddiy o'rnatish usullari bilan ishlov berish ishlarini bajarish
		A3.3	Murakkab katta o'lchamli qurilish materiallarini o'rnatish usullari bilan duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarish	A3.01.3	Murakkab katta o'lchamli qurilish materiallari va murakkab o'rnatish usullari bilan murakkab duradgorlik ishlarini bajarish
				A3.02.3	Katta o'lchamli qurilish materiallari va murakkab o'rnatish usullari bajarish
2	71269 Kommunal xo'jaligi bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	B1.4	Turar-joy binosining muhandislik jihozlari-ning ishlashini nazorat qilish	B1.01.4	Muhandislik jihozlari ishlashini monitoring qilish
				B1.02.4	Ko'p kvartirali uylar-dagi muhandislik jihozlarining nosoz ishlashi bo'yicha arizalar qabul qilish
				B1.03.4	Ko'p kvartirali uylar-dagi muhandislik jihozlari nosozligini bartaraf etish bo'yicha dispetcherlik nazorati
		B2.4	Uy-joy kommunal xizmatlari ko'rsatilishi va muhandis-lik jihozlari- ning ishlashini kuzatish bo'yicha dispetcherlik xizmatini boshqarish	B2.01.4	Dispetcherlik xizmati faoliyatini tashkil etish
				B2.02.4	Dispetcherlik xizmati faoliyatini nazorat qilish
				B2.03.4	Favqulodda vaziyatlarda mahalliy davlat hokimiyati va ijro organlari bilan birgalikdagi harakat-larini tashkil etish
				B2.04.4	Tashkilot dispetcherlarining malaka oshirganligini tekshirish
3	71269009 Turar joy va kommunal xo'jaligi	D1.5	Turar joy binosining jismoniy xavfsizligiga yordam berishni tashkil etish	D1.01.5	Texnik talablarga muvofiq Turar joy binosining holatini saqlash va yaxshilash
				D1.02.5	Turar joyning umumiy mulkning saqlanishi ustidan nazoratni ta'minlash

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
	ustasi (Haus master)			D1.03.5	Energiya tejavchi va energiya samaradorligini ta'minlovchi chora-tadbirlarni qo'llash
		D2.5	Turar joy binolariga kommunal xizmat ko'rsatish nazorat qilishni ta'minlash	D2.01.5	Turar joy texnik holati va hayot faoliyati xavfsizligi dispetcherlik nazoratini amalga oshirish
				D2.02.5	Turar joy texnik holatini nazorat qilish, umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlar va xizmatlar rejalarini bajarish
				D2.03.5	Kommunal resurslar sifatini nazorat qilish.

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Duradgor	
Mashg'ulot nomining kodi:	71150	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan shaxslar ishlashga ruxsat etiladi Duradgorlik ishlarini va texnologiyalarini yaxshi tushunish. Ish jarayonida zarur asbob va texnologiyalardan to'g'ri va samarali foydalana olish. Mehnatni yuqori sifatda bajarish uchun nazariy bilimlarni amalga tatbiq qilish. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilish. Me'yorlarga va ish jarayoni talablariga sadoqatli bo'lish. Jamoadi ishlash qobiliyati, hamkorlik va muloqotda samarali faoliyat ko'rsatish. Mehnatni muhofaza qilish talablari bo'yicha o'qishda qatnashish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha instruktajlarda qatnashish, ish joyida malaka oshirish va mustaqil ishlash uchun ruxsat olish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish. Balandlikda ishlar olib borilgan taqdirda balandlikda ishlashga ruxsatning mavjudligi.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) boshlang'ich professional ta'lim 2) o'rta maxsus ta'lim 3) umumiy o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqasi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.3	A1.01.3	O'qitish natijalari

Duradgorlik, umumiy qurilish ishlarini tashkil etishga tayyorgarlik ishlarini bajarish	Duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarishga tayyorgarlik	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyini tayyorlash, jihozlarni sozligini tekshirish, nosozliklarni bartaraf etish.
		2. Asboblarni va jihozlarning to'liqligi va ishlashga tayyorligini tekshirish.
		3. Devorlarini demontaj qilishga tayyorlash.
		4. Asosiy va yordamchi jihozlarni ishga tayyorlash.
		5. Xom ashyo turi va sifatini tekshirish.
		6. Pollarni demontaj qilishga tayyorlash.
		7. Tomlarni qoplamalar bilan yopish demontaj qilishga tayyorgarlik.
		8. Balandlikda ishlashda mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi bo'yicha barcha talablarga rioya qilishni ta'minlash.
		9. Balandlikdagi ish joyini xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlash, shu jumladan to'siqlar va xavfsizlik tizimlarini o'rnatish.
		10. Balandlikda ishlaganda ishlatiladigan asbob-uskunalarining xavfsizligini va soz bo'lishini ta'minlash uchun ularni muntazam ravishda tekshirish va ularga xizmat ko'rsatish.
		11. Xavfsizlik talablarining aniqlangan buzilishlariga tezkor chora ko'rish va ularni bartaraf etish choralarini ko'rish.
		Ko'nikmalar:
		Himoya to'siqlari, aloqa vositalari holati, signalizatsiya qismlarini sozligini, ish joyini yoritilganligi, elektr va yong'in xavfsizligini tekshirish.
		Kerakli tegishli ish qurollari va moslamalarini qo'llash.
		Ish qurollari va moslamalarini belgilangan o'lchamdan farqini aniqlash.
		Jihozlarni mustaqil yoki servis xizmati yordamida sozlash.
		Xom ashyoni ko'zdan kechirish hamda sifatini aniqlash.
		Duradgorlik asbob-uskunalar va mexanizmlarning ishlashidagi nosozliklar sabablarini aniqlash.
		Yog'ochlarni qo'l bilan kesish, kesishda qo'l asbobidan foydalanish.
		Yog'och konstruksiyalar va qismlarini olovga chidamli vositalar bilan qoplash.
		Tom yopish materiallarini saralash usullari.
		Tomlarda duradgorlik ishlarini bajarish
		Tomlarni qurishda tom yopish materiallarini yotqizish, mahkamlash va birlashtirish usullari.
		Devorlarni, deraza va eshik teshiklarini yopish.

		Balandlik sirtlardagi ishlarni bajarishda xavfsizlik arqoniga mahkamlangan kamaridan foydalanish. Devorlar va deraza teshiklarining yoriqlarini tolali tabiiy va maxsus materiallar bilan yopish. Oddiy yog'och qurilish materiallarini demontaj qilish (devor, to'siqlar, taxta pollar va boshqalar). Mehnatni muhofaza yong'in xavfsizligi talablariga rioya qilish talablari. Bilimlar: Himoya to'siqlari, aloqa vositalari holati, signalizatsiya qismlarini sozligini, ish joyini yoritilganligi, elektr va yong'in xavfsizligini tekshirish. Yog'ochni qayta ishlash va duradgorlikda ishlatiladigan yog'och turlari. Yog'ochning namligi, uni aniqlash usullari. Oddiy yog'och tuzilmalarni qismlarga ajratish va ularni tozalash usullari. Antiseptik va olovga chidamli vositalar bilan ishlash qoidalar. Duradgorlikda ishlatiladigan smola va yopishtiruvchi moddalar ishlash talablari. Xizmat ko'rsatish uchun ishlatiladigan asboblari va qurilmalarning turlari va maqsadi. Qo'l arra pichoqlarini ishlatish qoidalar. Duradgorlik ishlarida yong'in, elektr xavfsizligi talablariga rioya qilgan holda ishlarni bajarish. Mehnatni muhofazasi va xavfsizlik texnikasi bo'yicha me'yoriy hujjatlar va qoidalar. Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish talablari.
	A1.02.3 Duradgorlik ishlarida ishlatiladigan materiallar-ning sifatini tekshirish	Mehnat harakatlari: 1. Duradgorlik materiallarini sifatini tekshirish jarayoni. 2. Duradgorlik ishlarida asosiy va yordamchi jihozlari joriy xizmat ko'rsatish va sozlashda belgilangan vazifalarni bajarish. 3. Duradgorlik ishlarida nosozliklar, nuqsonlar yoki materiallarning sifatsizligi, shuningdek texnik shartlardan chetga chiqish bilan bajarilgan ishlar to'g'risida yuqori malakali xodimni xabardor qilish. 3. Asosiy va yordamchi mexanizmlardagi murakkab bo'lmagan detallarni yig'ish. 4. Materiallarning turlari haqida tushuncha. 5. Duradgorlik ish o'rnida yuritiladigan ishchi jurnalini yuritish. 6. Duradgorlik ishlarida xizmat ko'rsatish uskunalaridagi murakkab bo'lmagan avariylarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni bajarish.

		7. Duradgorlik ishlarida qo'llaniladigan tez alangalanuvchi, yonuvchi materiallarni saqlash tartibini bajarish.
		8. Birlamchi o't o'chirish vositalarini ishga tushirish va ishlatish
		Ko'nikmalar:
		Duradgorlik ishlarini bajarishda xom ashyoni ko'zdan kechirib nuqsonlarini aniqlash.
		Ishchi chizmalarni o'qish, chizmaga asosan belgilash va ish yuritish.
		Duradgorlik ishlarida og'ir xom ashyoni uzatish jihozlariga yetkazishda ko'tarish mexanizmlaridan foydalanish.
		Ish jarayonida jihozlardagi nomuvofiqliklarni aniqlash.
		Jihoz va uskunalarda aniqlangan nomuvofiqliklarni bartaraf etishda maxsus ish quollaridan foydalanish.
		Duradgorlik ishlarida ishlatiladigan asbob-uskunalar va mexanizmlarning ishlashidagi nosozliklar sabablarini aniqlash.
		Duradgorlik ishlarida uskunalar va mexanizmlardagi nosozliklarni bartaraf etish uchun asboblari va qurilmalardan foydalanish.
		Mehnatni muhofaza qilish, yong'in xavfsizlik talablariga rioya qilgan holda ishlarni bajarish.
		Duradgorlik ishlarida qo'llaniladigan tez alangalanuvchi, yonuvchi materiallarni ishlatish tartibini bajarish
		Yong'in xavfi sodir bo'lganda to'g'ri harakatlanish tartibiga asosan harakatlanish
		Bilimlar:
		Belgilangan ish hajmi, ish turlarining nomlanishi.
		Duradgorlik ishlarini bajarishda materiallar turlari, maqsadi va ulardan foydalanish usullari.
		Qurilmalar, jihozlar, materiallarning turlari va maqsadi va ularni ishlatishga qo'yiladigan talablar
		Jihozlarga xizmat ko'rsatishda ishlatiladigan asbob-uskunalarining texnik tavsiflari
		Uskunalarda ishlatiladigan asosiy va yordamchi materiallar
		Yuk ortish va tushirish ishlarini bajarish usullari
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish talablari
		Mehnatni muhofaza texnika yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilish talablari.
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Qurilish maydonini ko'zdan kechirish, xavfsizlikka tahdid qiluvchi omillarni mustaqil aniqlash

		2. Zarur asbob-uskunalar, materiallar va himoya vositalarini tayyorlashda mas'uliyat bilan yondashish 3. Ish joyini tartibli, toza va xavfsiz holga keltirish 4. Duradgorlik va qurilish ishlarida qo'llaniladigan materiallar sifatini tekshirish va mosini tanlash 5. Ish jarayonini rejalashtirish, vaqt va resurslarni tejamkor boshqarish 6. Nosoz yoki yaroqsiz asbob-uskunalarni aniqlab, ularni almashtirish choralari ko'rish 7. Texnika xavfsizligi talablariga qat'iy amal qilish va xavf tug'ilganda tezkor qaror qabul qilish
A2.3 Duradgorlik umumiy qurilish ishlarida oddiy o'rnatish usullarini qo'llash	A2.01.3 Oddiy o'rnatish usullari bilan duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarish	Mehnat harakatlari: 1. Ish joyini tayyorlash, topshiriqni olish, jihozlarni sozligini tekshirish va nosozliklarni bartaraf etish. 2. Loyihaga mos yog'ochlarni ajratish, o'lchash va tanlash jarayoni. 3. Yog'och qismlarni o'lchash asboblari bilan aniq o'lchov olish va belgilangan joylarga chiziq tushirish. 4. Arra, parma va boshqa qo'l asboblari yoki mexanik qurilmalar yordamida yog'ochni kerakli shaklga keltirish. 5. Yog'och qismlarni biriktirish – mixlash, boltlash, yelimlash yoki shponka, shruplar orqali birlashtirish. 6. Eshik, rom, panel, tayanch ramkalar, taxtalar va boshqa elementlarni joyiga moslab o'rnatish. 7. Duradgorlik uchun armatura, asboblari va jihozlarni tayyorlash. 8. Yog'och materiallarni chirish, zarakunadalarga qarshi va olovga chidamli vositalar bilan ishlash qoidalari. 9. Yog'ochlarni elektrlashtirilgan asboblari bilan qayta ishlash. 10. Quruq gips bilan sirtini to'g'rilash. 11. Tomlarni qoplamalar bilan yopish demontaj qilishga tayyorgarlik. 12. Oddiy shakldagi tomlarni profnastil yoki shifer, rulonli folizol tom yopish materiallari bilan qoplash. 13. Linolyeum yotqizish. 14. Vaqtinchalik binolarni demontaj qilish. 15. Vaqtinchalik to'siqlar va eshiklarni o'rnatish. 16. Ta'mirlash ishlari vaqtida oddiy tuzilmalarni demontaj qilish. 17. Alyuminiy profillardan yasalgan derazalar, balkon eshiklari, oynalarni demontaj qilish. 18. Devorlarini demontaj qilishga tayyorlash. 19. Pollarni demontaj qilishga tayyorlash. 20. Mehnat muhofaza qilish va texnika xavfsizligi talablariga rioya qilish.

		Ko'nikmalar:
		Duradgorlik jihozlarini sozlash uchun maxsus ish qurollari va moslamalarini qo'llash.
		Elektrlashtirilgan asbob bilan yog'ochni qayta ishlashni amalga oshirish.
		Qo'lda va elektrlashtirilgan asboblar yordamida materiallarni bo'ylama arralashni bajarish.
		Qo'lda va elektrlashtirilgan asboblar yordamida yog'ochni mexanik ishlov berish.
		Yog'och konstruksiyalariga olovga chidamli vositalarni qo'llashda purkagich va purkagichlardan foydalanish.
		Tom yopish yoki plitkalardan yasalgan tomning shikastlangan qismlarini almashtirish.
		Kesish chizig'ini belgilash va taxta va plitalarning chetlarini markalash va kesish.
		Tom yopish tizimining elementlarini demontaj qilish.
		Zarur bo'lganda oddiy qurilish uskunalarning buzilishi va nosozliklarini bartaraf etish.
		Tom yopish materiallarini mahkamlash joylarini belgilash.
		Avariya holatlarida shaxsiy, jamoaviy himoya vositalari hamda birlamchi yong'in o'chirish vositalaridan foydalanish.
		Ish joyining holatini ozoda saqlash.
		Bilimlar:
		Asbob va uskunalarining yaroqliligini tekshirish usullari.
		Duradgorlik ishlarida ishlatiladigan asbob-uskunalarining turlari.
		Duradgorlik asbob-uskunalarining texnik-iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlarini aniqlash usullari.
		Taxtalar va plitalarning qirralarini kesish qoidalari
		Yog'ochning namligi, uni aniqlash usullari.
		Tom yopish tizimini va yog'och tomni demontaj qilishning texnologik usullari.
		Tom yopish uchun mixlar tom yopish materiallari o'rnatish usullari.
		Oddiy yog'och tuzilmalarni qismlarga ajratish va ularni tozalash usullari.
		Yog'och tuzilmalarni chirishdan himoya qilish usullari.
		Metall va yog'och ramkalari alyuminiy profildan yasalgan rom eshiklarni o'rnatish qoidalari.
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish talablari
		Mehnatni muhofazasi texnika xavfsizligi talablariga rioya qilish.

	A2.02.3 Duradgorlik ishlarida oddiy oʻrnatish usullari bilan ishlov berish ishlarini bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Ish joyini tayyorlash, jihozlarni sozligini tekshirish va nosozliklarni bartaraf etish.
		2. Tom, pollar, toʻsinlar va ustunlarning ustki qismlarini demontaj qilish.
		3. Deraza oynalari joylashtirishdan oldin ramkalarning yaroqliligini tekshirish.
		4. Deraza oynalarini eshik romlariga joylashtirish
		5. Deraza va eshik romlari, podogolnik derazaosti tokchalarini oʻrnatish.
		6. Alyuminiy profillardan yasalgan derazalar, balkon eshiklarini oʻrnatish, ramka va devor orasidagi boʻshliqni koʻpik bilan toʻldirish.
		7. Yogʻoch asoslarni oʻrnatish va almashtirish.
		8. Qoʻl asboblari yordamida ramkalarni oʻrnatish joylarini belgilash.
		9. Gips materiallari, metall va yogʻoch ramkalarni profillarini kesish.
		10. Taxta qoplamalarini (pollarni) oʻrnatish va mustahkamlash.
		11. Tovush ovoz va issiqlik izolyasiya materiallarini yotqizish.
		12. Metall va yogʻoch ramkalarni profillarini dizayn holatiga oʻrnatish va mahkamlash.
		13. Gipsokarton va gips tolali plitalarni metall ramkaga oʻrnatish va mahkamlash.
		Koʻnikmalar:
		Duradgorlik ishlarini bajarishda xom ashyoni koʻzdan kechirib nuqsonlarini aniqlash.
		Ramka, devorlar, pollar va taxta tomlarining shikastlangan qismlarini almashtirishni amalga oshirish.
		Tom qismining shikastlangan qismlarini almashtirish.
		Tom yopish materiallarini mahkamlash boʻyicha ishlarni bajarish.
		Deraza va eshik ramkalarini oʻrnatishda tovush ovoz izolyasiyasi ishlarini bajarish.
		Devor poydevori, panjara ustunlari va tirgaklarini shuningdek ularning bir-biri bilan aloqasi boʻyicha ishlarni bajarish.
		Devor poydevori, panjara ustunlari va tirgaklarini taʼmirlash ishlarni bajarish.
		Devor zamin asoslarini oddiy taʼmirlash.
		Deraza va eshik ramkalari, deraza tokchalarini oʻrnatishda tovush ovoz oʻtkazmaydigan izolyasiya ishlarini bajarish.
		Deraza va eshik ramkalarini oʻrnatishni amalga oshirish, boʻshliqlarni koʻpik bilan toʻldirish

		Taxta qoplamalarini (pollarni) o'rnatish, qayta yotqizish va yopishtirish bo'yicha ishlarni bajarish.
		Plastik va yog'och ramkalarni har xil turdagi sirtlarga mos usullar bilan mahkamlash.
		Mehnatni muhofaza qilish talablariga rioya qilgan holda ishlarni bajarish.
		Bilimlar:
		Tomni yopish va shikastlangan qismlarini almashtirish (falizol, shifer va tunka) usullari.
		Deraza oynalarining singan parchalarini olib tashlash usullari va qoidalar.
		Derazalar va balkon eshiklarini o'rnatish talablari.
		Duradgorlik qurilmalarni qo'llash usullari vositalari va yog'ochga ishlov berish usullari.
		Bino inshootlarning yog'och qismlari va ularning sifatiga qo'yiladigan talablar.
		O'rtacha murakkablikdagi ishchi va montaj chizmalarini o'qish.
		Ramka, devorlar, pollar va taxta tomlarini ta'mirlash usullari.
		Taxtalarni birlashtirish va ularni mixlar bilan mahkamlash usullari.
		Devor va shiftlarga panelli yog'och va ramka qoplamali qismlarni o'rnatish usullari.
		Yog'och qismlarni o'rnatish usullari.
		Deraza va eshik romlari, balkonlar va deraza tokchalarini o'rnatishning texnologik ketma-ketligi.
		Vaqtinchalik maishiy va yordamchi qurilmalarni qurishga qo'yiladigan talablar.
		Ustunlar, devorlar uchun kolonnalarni o'rnatish usullari.
		To'sinlarni yotqizish va mahkamlash usullariga qo'yiladigan talablar.
		Pollar, to'sinlar, ustunlar va to'sinlarning tuzilishini demontaj qilish usullari.
		Opalubka qoliplarni yig'ish, o'rnatish va demontaj qilish tartibi.
		Bino inshootlarning shikastlangan qismlarini almashtirishni amalga oshirish.
		Duradgorlik ishlari jarayonida mehnat muhofazasi texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilish talablari.
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Oddiy o'rnatish usullarini texnik yo'riqnomaga muvofiq qo'llash
		2. Qurilish materiallari va qismlarni to'g'ri tanlash va joylashtirishda mas'uliyatni bajarish
		3. Asbob-uskunalarni to'g'ri va xavfsiz ishlatish
		4. Ish joyini tartibli, toza va xavfsiz holatda saqlash

		5. O'rnatish jarayonida yuzaga keladigan kichik nosozliklarni mustaqil aniqlash va bartaraf etish
		6. Ish sifatini nazorat qilish va xatoliklarni o'z vaqtida tuzatish
		7. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilish
		Mehnat harakatlari:
A3.3. Murakkab katta o'lchamli qurilish materiallarini o'rnatish usullari bilan duradgorlik umumiy qurilish ishlarini bajarish	A3.01.3 Murakkab katta o'lchamli qurilish materiallari va murakkab o'rnatish usullari bilan murakkab duradgorlik ishlarini bajarish	1. Murakkab yog'och qismlar va inshootlarda ta'mirlash ishlarini bajarish.
		2. Tovush ovoz va issiqlik izolyasiya materiallarini o'rnatish.
		3. Dekorativ element materiallarini tanlash va foydalanish tuzilmalari.
		4. Murakkab shakldagi ramkalarining alohida elementlarini kesish va o'rnatish usullari
		5. Tomlarni qoplamalar bilan yopish demontaj qilish usullari.
		6. Ishchi chizmalarga muvofiq bino inshootlarning murakkab yog'och qismlari birikmalarini o'rnatish usullari.
		7. Texnologik uskunalar yordamida qo'shimcha ramka elementlarini o'rnatish.
		8. Gipsokarton materialarni shiftlarga o'rnatish usullar
		9. Murakkab shakldagi tomlarni profnastil yoki shifer materiallari bilan qoplash usullari.
		10. Devorlarni demontaj qilish usullari.
		11. Mehnat muhofaza qilish texnika xavfsizligi talablariga rioya qilish.
		Ko'nikmalar:
		Katta o'lchamdagi qurilish materiallari va inshootlarini yig'ish va o'rnatish bo'yicha ishlarni bajarish.
		Duradgorlik ishlarida har qanday murakkablikdagi ishchi va montaj rasmlarini o'qish.
		Ish joyida maxsus ko'tarish vositalar yordamida og'ir yuklarni siljitish bog'lash va ko'chirishni amalga oshirish.
		Tom tunkalarining korroziyaga uchragan joylarni tozalash va bo'yash ishlarini amalga oshirish usullari.
		Elektrlashtirilgan asbob bilan yog'ochni qayta ishlashni amalga oshirish.
		Qo'lda va elektrlashtirilgan asboblarda yordamida materiallarni bo'ylama arralashni bajarish.
		Tom yopish yoki plitkalardan yasalgan tomning shikastlangan qismlarini almashtirish.
		Tom yopish materiallarini mahkamlash joylarini belgilash.

		Bilimlar: Daraxt turlari, fanera, MDF, laminat, plastik va metall asosli konstruksiya materiallarining xususiyatlari, mustahkamligi va ishlov berish usullari. Yog'och va tosh devorlarning duroshtorlik ishlari va usullari. Har qanday murakkablikdagi ishchi va montaj chizmalarini o'qish. Katta o'lchamli ustunlar, ferma, to'sinlar (balkalar), panellar va modulyar konstruksiyalarni o'rnatish usullari. Tartibi murakkab yog'och buyumlar va inshootlarni ta'mirlash usullari. Muhandislik inshootlarining murakkab yog'och konstruksiyalarini yig'ish va o'rnatish usullari. Murakkab shakldagi ramka tuzilmalarini alohida dizayn yangi texnologiya elementlari asosida kesish. Profillarni shiftlarga mahkamlash usullari. Gipsokarton materiallarini devor va ustunlarga o'rnatish usullari. Murakkab tuzilma ramkalarining elementlarini kesish va o'rnatish. Tom yopish tizimini va yog'och tomoni demontaj qilishning texnologik usullari. Taxtalarining qirralarini kesish qoidalari. Yog'ochning namligi, uni aniqlash usullari. Metall va yog'och ramkalari alyuminiy profildan yasalgan rom eshiklarni o'rnatish qoidalari. Duroshtorlik ishlarida mehnat muhofazasi texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilish talablari.
		Mehnat harakatlari: 1. Ish joyini tayyorlash, jihozlarni sozligini tekshirish, nosozliklarni bartaraf etish. 2. Ish joyini xavfsiz holatga keltirish. 3. Vaqtinchalik tayanch va tayanch konstruksiyalarni o'rnatish. 4. Yo'llar yoki kranlar yordamida joyiga yetkazish. 5. Kran, lift yoki lebyodkalar yordamida elementlarni ko'tarish. 6. Detallarni kesish, parmalash, belgilash. 7. Yog'och va metall elementlarni (bolt, vint, skoba, ankerlar) bilan mustahkamlash biriktirish. 8. O'rnatilgan konstruksiyani tekislik, vertikallik va barqarorlik bo'yicha tekshirish. 9. Balandlikda ishlaganda trosalar, ustunlarga bog'lash va qo'llash. 10. Jarayonda doimiy nazorat va signal berish qoidalariga amal qilish.
	A3.02.3 Katta o'lchamli qurilish materiallari va murakkab o'rnatish usullari bajarish	

		11. Duradgorlik ishlarida qoliplash usullarini bajarish va biton aralashmasini quyish.
		12. Duradgorlik buyumlari va konstruksiyalarini o'rnatish jarayoni.
		13. Metall profillar bilan tomlarni yopish va o'rnatish usullari.
		14. Tom, to'sinlar va ustunlarning ustki qismlarini demontaj qilish.
		15. Mo'rilarni ta'mirlash va o'rnatish usullari.
		16. Yog'ochni arralash kesish usullari.
		Ko'nikmalar:
		Duradgorlik ishlarini bajarishda xom ashyoni ko'zdan kechirib nuqsonlarini aniqlash.
		Tutun chiqaradigan lyuklarni o'rnatish.
		Qorni ushlab qolish xavfsizlik elementlarini o'rnatish.
		Duradgorlik ishlarida tom yopish o'rnatish ishlarini bajarish.
		Duradgorlik ishlarida tashqi drenaj tizimlarini o'rnatish.
		Tomning shamollatish elementlarini o'rnatishda duradgorlik ishlari.
		Tom yopish metallarining asosiy turlari, xususiyatlari va maqsadi.
		Ramka, devorlar va tomlarining shikastlangan qismlarini almashtirishni amalga oshirish.
		Tom yopish materiallarini mahkamlash bo'yicha ishlarni bajarish.
		Devor poydevori, panjara ustunlari va tirgaklarini shuningdek ularning bir-biri bilan aloqasi bo'yicha ishlarni bajarish.
		Tovush ovoz o'tkazmaydigan plitkalar, alyuminiy materiallarni mahkamlashni amalga oshirish.
		Devor zamin asoslarini ta'mirlash.
		Deraza oynalaridan singan parchalarini olib tashlash va burmalarni tozalash uchun asbobdan foydalanish.
		Mehnatni muhofaza qilish talablariga rioya qilgan holda ishlarni bajarish.
		Bilimlar:
		Tom yopish materiallari va qoplamalarining sifatiga qo'yiladigan talablar.
		Murakkab qolip tizimlarini yig'ish usullari.
		Gumbazlarni qoliplash turlari va usullari.
		To'siqlar va qorni ushlab turish tizimlarining maqsadi, ularni o'rnatishga qo'yiladigan talablar.
		Ustunlar, devorlar uchun kolonnalarni o'rnatish usullari.

		To'sinlarni yotqizish va mahkamlash usullariga qo'yiladigan talablar.
		Turar-joy va sanoat binolarining yog'och qismlarini mahkamlash va o'rnatish usullari.
		Drenaj tizimining qurilmasi o'rnatishga qo'yiladigan talablar.
		Tomni yopish va shikastlangan qismlarini almashtirish (falizol, shifer va tunka) usullari.
		Duradgorlik qurilmalarni qo'llash usullari vositalari va yog'ochga ishlov berish usullari.
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish talablari.
		Sodir bo'lishi mumkin bo'lgan avariylarni oldini olish va bartaraf etish choralarini ko'rish
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. O'z harakatlari, ish natijalari javobgarlik
		2. Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		3. O'zi va atrofdagilarning xavfsizligini ta'minlash
Texnik va/yoki texnologik talab	Loyihaviy chizmalar va o'lchamlar asosida ishlov berish ko'nikmasiga ega bo'lishi. Asbob-uskunalar (arralar, rubankalar, burg'ular, o'lchov asboblari)dan to'g'ri foydalanishi. Yog'och materiallarning turlari, xususiyatlari va ularni ishlov berish usullarini bilishi. Qurilish va pardozlash yog'och konstruksiyalarini (eshik, rom, pol va h.k.) o'rnatishni bajara olishi. Yog'ochni kesish, silliqlash, qirqish, mixlash va birlashtirish texnologiyasini bilishi. Texnika xavfsizligi va mehnat muhofazasi qoidalariga qat'iy rioya qilishi.	

Kasbning nomi:	Kommunal xo'jaligi bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	
Mashg'ulot nomining kodi:	71269	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	4	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Kommunal sohasida qo'llaniladigan elektr va dastaki ish qurollari o'lchov asboblari va o'lchov uskunolari bilan ishlash bo'yicha amaliy tajriba.	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan), shuningdek navbatdan tashqari tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan) o'tish. Ishlab chiqarish faoliyatiga xalaqit beradigan doimiy kasalliklar yoki nogironlikning mavjud emasligi. Mehnatni muhofaza qilish talablari bo'yicha o'qishda qatnashish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha instruktajlarda qatnashish, ish joyida malaka oshirish va mustaqil ishlash uchun ruxsat olish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli nazariy va amaliy mashg'ulotlardan so'ng bilimlarni sinovdan o'tkazish va elektr qurilmalari bilan ishlashga ruxsat olish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) o'rta professional ta'lim 2) umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va norasmiy ta'lim bilan aloqasi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqasi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kod va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.4 Turar-joy binosining muhandislik	B1.01.4 Muhandislik jihozlari	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Kompyuter yoki maxsus monitoring tizimi orqali muhandislik kommunikatsiyalarining holatini kuzatish.

jihozlarining ishlashini nazorat qilish	ishlashini monitoring qilish	2. Avtomatlashtirilgan dasturlar yordamida datchiklar va asboblarning ko'rsatkichlarini nazorat qilish (temperatura, bosim, oqim, kuchlanish).
		3. Aholi yoki texnik xodimlardan tushgan signallar, shikoyatlar yoki avariya haqidagi qo'ng'iroqlarni qabul qilish.
		4. Boshqaruv panelidagi muhandislik jihozlarining ishlashi to'g'risida signallarni boshqarish.
		5. Uy-joy qurilishi muhandislik tizimlari va ko'p xonadonli uyning jihozlari va kommunal resurslarining sifati, shu jumladan dispetcherlik nazorati tomonidan qabul qilingan signallar orqali tizimli (joriy) nazoratni ta'minlash.
		6. Dispetcherlik nazorati tizimi uskunalarining xizmatga yaroqligini tekshirish.
		7. Asboblarda normadan chiqish (bosim tushishi, kuchlanish pastlashi) aniqlansa, zudlik bilan texnik xizmat yoki mas'ul shaxslarga xabar berish.
		8. Har bir voqea, o'zgarish yoki operator harakatlarini maxsus jurnal yoki elektron tizimga yozib borishni.
		9. Har qanday texnik o'zgarishlar, profilkatik ishlar yoki muammolar haqida tegishli shaxslarga ma'lumot beriishi.
		10. Operator xonasidagi uskunalar, elektr jihozlari va aloqa vositalaridan xavfsiz foydalanishni ta'minlaydi.
		11. Texnik va boshqa xizmat xonalari joylashtirilgan asbob uskunalar bilan jihozlangan xonalarning kalitlarini berish va qaytarishni hisobga olish.
		12. Muhandislik tizimlaridagi murakkab bo'lmagan buzilishlar va nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish.
		13. Uy-joy va noturar joy binolarining texnik holati bo'yicha ochiq ma'lumotlarni axborotlashtirish ob'yektiga kiritish va yangilash.
		Ko'nikmalar:
		Kompyuter va dispetcherlik pultlari orqali muhandislik tizimlarini (suv, issiqlik, elektr, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi va boshqalar) doimiy kuzatish.
		Avtomatlashtirilgan dasturlar va datchiklar orqali olinadigan ma'lumotlarni to'g'ri o'qish va tahlil qilish.
		Normadan chiqish (bosim tushishi, issiqlik yo'qolishi, kuchlanish pastlashi) holatlarini tez anglash.
		Texnik mutaxassislariga zudlik bilan xabar berish va zarur choralar ko'rish.
		Qo'ng'iroqlar, xabarlar va signallarga o'z vaqtida va to'g'ri javob berish.
		Aholi, texnik xodimlar va rahbariyat bilan tezkor va aniq muloqot o'rnatish.

		Dispetcher xizmati tomonidan ma'lumotlarni qabul qilib olish va ma'lumotlarni uzatish.
		Nazorat tizimining dasturiy ta'minoti va qo'shimcha jihozlaridan foydalanish.
		Dispetcherlik boshqaruvi muhandislik jihozlarining aniqlangan nosozliklarini hisobga olish.
		Elektron yoki qog'oz shaklda hisobot va xulosalarni to'g'ri rasmiylashtirish.
		Nazorat asboblari (manometr, termometr, ampermetr va boshqalar) ko'rsatkichlarini o'qish.
		Dispetcherlik dasturlari, signalizatsiya va aloqa tizimlaridan foydalanishni bilish.
		Ish jarayonida mehnatni muhofaza qilish yong'in xavfsizligi talablari.
		Bilimlar:
		Dispetcherlik xizmati tomonidan boshqariladigan uskunalardan foydalanish texnikasi.
		Dispetcherning ish vaqti va dispetcherlik xizmati to'g'risida lavozim yo'riqnomasi
		Muhandislik kommunikatsiyalari (issiqlik, suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi, elektr, gaz ta'minoti) kabi kommunal tizimlarning asosiy prinsiplari.
		Kompyuter va displeylar orqali ishlash bilimlari.
		Temperatura, bosim, kuchlanish, oqim kabi ko'rsatkichlarni o'lchash va ularni tahlil qilish.
		Nazorat asboblari ko'rsatkichlari manometr, termometr, multimetr va boshqa priborlarning ishlash prinsiplari.
		Qo'ng'iroqlarni qabul qilish, to'g'ri savollar berish, muammoni aniqlash va ma'lumotni tezkor yetkazish.
		Avariya haqidagi axborotni qay tartibda berish va hujjatlashtirishni bilishi tartibi.
		Dispetcherlik jurnalini yuritish, hisobot va xulosalarni rasmiylashtirish qoidalari.
		Hujjatlashtirish elektron tizimlar yoki qog'oz shaklida ish yuritish.
		Elektr, gaz, issiqlik bilan ishlashda xavfsizlik va mehnat muhofazasi bilimlari.
		Yong'inga qarshi qoidalar va favqulodda holatlarda harakat qilish tartibi.
	B1.02.4 Ko'p kvartirali uylardagi muhandislik jihozlarining nosoz ishlashi	Mehnat harakatlari:
		1. Fuqarolar va tashkilotlardan bino va inshootlarning muhandislik jihozlarining nosozliklari yuzasidan kelib tushgan arizalarni qabul qilish va hisobga olish.
		2. Aholi yoki texnik xodimlardan telefon orqali tushgan arizalarni qabul qiladi va maxsus jurnal, kompyuter tizimi yoki dasturiy formada qayd etib borish.

	bo'yicha arizalar qabul qilish	3. Murojaat mazmuniga qarab, santexnik, elektrik, issiqlik tizimi mutaxassisi yoki boshqa mas'ul shaxsga xabar berish.
		4. Texnik xodimga aniq manzil, muammo turi va tezkorlik darajasini yetkazish.
		5. Qo'ng'iroqda muammoni (issiq suv yo'q, isitish ishlamayapti, suv oqayapti va h.k.), aniq holatda so'rab to'liq ma'lumotlarni yozib olish.
		6. Abonentlar bilan suhbatlarni yozib olishni ta'minlash.
		7. Berilgan topshiriqning ijroni nazorat qilish.
		8. Dispetcherlik xizmatiga murojaat qilgan fuqarolar to'xtab qolgan lift ichida o'zini tutishi qoidolari shuningdek, favqulodda avariya harakatlari to'g'risida ko'rsatmalar berish.
		9. Ta'mirlash brigadalari yoki xizmat ko'rsatish sub'yektlari xodimlarining ko'p kvartirali turar-joy binolariga kirishini tashkil etish.
		10. Isitish mavsumiga tayyorgarlik ko'rish holatlarida suvni to'xtatish va shu kabi ma'lumotlarni jamoat joylariga joylashtirish.
		11. Ko'p kvartirali uylardagi joy mulkdorlari va ijarachilari, shuningdek, ko'p kvartirali uylarda shartnomalar asosida umumiy mulkdan foydalanayotgan fuqarolar to'g'risida ma'lumotlarni aniqlash va yangilash bo'yicha ishlarni olib borish.
		12. Murojaat favqulodda holat bo'lsa (suv toshishi, gaz hidi, elektr o'chishi), operator tezlik bilan xizmatlarni jalb etadi va rahbariyatga xabar beradi.
		Ko'nikmalar:
		Kvartira, noturar-joy bino egalari va tashkilotlardan bino va inshootlarning muhandislik jihozlarining nosozliklari buzilishlarni bartaraf etish bo'yicha arizalarni qabul qilish va hisobga olish.
		Dispetcherlik xizmatiga murojaat qilgan fuqarolar to'xtab qolgan lift ichida o'zini tutishi qoidolari shuningdek, favqulodda avariya harakatlari to'g'risida ko'rsatmalar berish.
		Murojaatchi arizasini diqqat bilan tinglab, kerakli barcha ma'lumotlarni (manzil, muammo turi, vaqtini) aniq so'rab olish.
		Muammoni tushuntirib, uni tezkor ravishda tegishli mutaxassisga (santexnik, elektrik va h.k.) yetkazish.
		Berilgan topshiriq ijrosini kuzatib, vaqtida qayd etib borishi.
		Abonentlar bilan suhbatlarni yozib olishni ta'minlash.
		Ta'mirlash brigadalari yoki xizmat ko'rsatish sub'yektlari xodimlarining ko'p kvartirali turar-joy binolariga kirishini tashkil etish.

		Isitish mavsumiga tayyorgarlik ko'rish holatlarida suvni to'xtatish va shu kabi ma'lumotlarni jamoat joylariga joylashtirish.
		Ko'p kvartirali uylardagi joy mulkdorlari va ijarachilari, shuningdek, ko'p kvartirali uylarda shartnomalar asosida umumiy mulkdan foydalanayotgan fuqarolar to'g'risida ma'lumotlarni aniqlash va yangilash bo'yicha ishlarni olib borish.
		Xavfli holatlarda (suv toshishi, gaz hidi) o'zini bosiq tutib, to'g'ri qaror chiqara olishi.
		Bilimlar:
		Dispetcherlik xizmati uskunasi tarkibi va arizalarni qabul qilish va muzokaralarni yozib olish uskunalari.
		Muhandislik jihozlarining ishlashidagi nosozliklar uchun arizalarni qabul qilish va hisobga olish tartibi.
		Muhandislik jihozlarini (liftlar) ishlatish paytida dispetcherning harakatlari.
		To'xtatilgan lift kabinasida o'zini tutish qoidalari, shuningdek, favqulodda vaziyatlarda harakatlar.
		Dispetcher lavozim yo'riqnomasini.
		Arizalarni hisobga olish va hisobot hujjatlarini yuritish tartibi.
		Ish jarayonida mehnatni muhofazasi yong'in xavfsizligi talablariga rioya etish.
		Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan holda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Muhandislik kommunikatsiyalari suv ta'minoti, issiqlik tizimi, elektr tarmoqlari, oqova suv chiqarib yuborish tizimlari kabi uy-kommunal tizimlar nima ekani va qanday ishlashini bilishi.
		Qanday nosozliklar ro'y berishi mumkinligini tushunishi (suv oqishi, issiqlik yetmasligi, tok uzilishi va h.k.).
		Murojaatlarni qabul qilish, qayd etish va tegishli mutaxassislarga yuborish jarayonini bilishi.
		Qo'ng'iroq va arizalar bilan ishlash tartibi, qayd qilish jurnallari, elektron dasturlar va hujjatlashtirish qoidalari haqida bilish.
		Gaz hidi, suv toshishi, tok uzilishi kabi favqulodda holatlarda qanday chora ko'rilishi kerakligini bilishi.
		Mehnat harakatlar
B1.03.4 Ko'p kvartirali uylardagi muhandislik jihozlari nosozligini bartaraf etish		1. Aholi va texnik xizmatlardan tushgan xabarlarini telefon, radiobog'lanish yoki dastur orqali qabul qilish.
		2. Nosozlik turi, manzili, vaqt va zarur ma'lumotlarni yozib olish.
		3. Nosozlikni bartaraf etish uchun tegishli texnik guruh, ustalar yoki xizmatlarni tezkor ravishda yo'naltirish.

	bo'yicha dispetcherlik nazorati	4. Dispetcherlik xizmati muhandislik jihozlarining nosozliklarini bartaraf etishini nazorat qilish.
		5. Dispetcherlik xizmati va avariya xizmatlari xodimlarining harakatlarini muvofiqlashtirish.
		6. Dispetcherlik xizmati muhandislik jihozlarini ishga tushirish va ishlamay qolgan vaqtlarni belgilashi va hisobga olishi (to'xtab qolgan lift ichidagi yo'lovchilarni evakuvatsiya qilish)
		7. Ko'p kvartirali binoning jismoniy eskirish va issiqlik yo'qotishlarini baholashda qatnashish.
		8. Ta'mirlashda ishlatiladigan qurilish materiallari va texnologiyalarini nazorat qilish va tekshirish.
		9. Muammo bartaraf etilganigacha texnik xolatni nazorat qilish.
		10. Xizmat ko'rsatish to'xtashi yoki yakunlanishi haqida fuqarolarga ma'lumot berish.
		11. Favqulodda vaziyatlar va baxtsiz xodisalar to'g'risida tegishli favqulodda vaziyatlar xizmatlarini, mahalliy hokimiyatlarni xabardor qilish.
		Ko'nikmalar:
		Aholi va xizmat ko'rsatuvchi mutaxassislar bilan tezkor, aniq va axloqiy muloqot qila olish.
		Nosozlik haqidagi ma'lumotlarni to'g'ri, to'liq va qisqa shaklda ro'yxatga olish.
		Nosozlik turini aniqlab, qaysi mutaxassis yoki xizmatga yuborish kerakligini tezda belgilash.
		Isitish, suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi, elektr va lift tizimlari tuzilishi va ishlash prinsiplari haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish.
		Ustalar va xizmat ko'rsatuvchi guruhlarini to'g'ri boshqarish va muvofiqlashtirish.
		Dispetcherlik dasturlari, kompyuter va aloqa vositalaridan foydalanish.
		Katta bosim ostida to'g'ri va xotirjam ishlay olish.
		Turli aloqa kanallari orqali zudlik bilan ma'lumotlarni uzatish va qabul qilib olish.
		Muhandislik jihozlarining ishga tushirilishi va ishlamay qolishi hisobini yuritish.
		Hujjatlarni tayyorlash, xatlar, arizalar, dalolatnomalar, nuqsonli bayonlar, hisobot va xizmat eslatmalari va texnik tekshiruvlarni tashkil etish va ko'p kvartirali uyning umumiy mulkidan mavsumiy foydalanishga tayyorgarlik ko'rish bilan bog'liq boshqa hujjatlar.
		Nazorat ostiga olingan murojaatlarni va kiritilgan hujjatlarni hamda xonadon egalaridan tushgan murojaatlari bajarilmaganligi sabablarini ko'rsatgan holda ijrosi bo'yicha, shuningdek tashkilot tomonidan

		foydalaniladigan dasturiy ta'minotning imkoniyatlaridan foydalangan holda yakuniy hisobotlarni tuzish.
		Bilimlar:
		Dispetcherlik faoliyati asoslari arizalarni qabul qilish, ro'yxatga olish, yo'naltirish va kuzatish tartiblari.
		Muhandislik tizimlari asoslari isitish (otopleniye), sovitish, issiq va sovuq suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimlari, elektr ta'minoti, lift tizimlarining tuzilishi va ishlash tartibi.
		Nosozlik turlari va ularning belgilari qanday nosozliklar uchrashi mumkinligi va ularni dastlabki belgilarini.
		Aloqa vositalari va dispetcherlik dasturlaritelefon, ratsiya, kompyuter, maxsus dasturlar orqali axborotni qabul qilish va uzatish bo'yicha bilimlar.
		Favqulodda holatlarda harakat qilish tartibi og'ir texnik muammolar, yong'in, suv toshqini, elektr uzilishi kabi holatlarda qanday choralar ko'rish kerakligini bilishi.
		Hujjatlar yuritish jurnallar, dalolatnomalar, hisobotlar va arizalarni rasmiylashtirish bo'yicha bilimlar.
		Muhandislik jihozlarining nosozliklarini bartaraf etishni nazorat qilish uchun ma'lumotlarni uzatish tizimidan foydalanish tartibi.
		Favqulodda vaziyatlarda tegishli tashkilotlar bilan aloqa va axborot almashtirish usullari.
		Liftlarni ishga tushirish va muhandislik jihozlari ishlamay qolish vaqtini hisobga olish tartibi.
		Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan holda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Hujjatlarni rasmiylashtirish va hujjatlarning bajarilishini nazorat qilishni tashkil etish bo'yicha yo'riqnomalarni
		Fuqarolarning tashkilotlarga murojaatlari, arizalari va shikoyatlarini tartibga soluvchi hujjatlarni yuritish tartibini.
B2.4 Uy-joy kommunal xizmatlari ko'rsatilishi va	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Turar-joy binosining muhandislik jihozlari ishlashini nazorat qilishda xodim uskunalarining holatini muntazam tekshirish, nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va zarur choralarni mustaqil belgilash uchun javobgar bo'ladi
		2. Jihozlarning xavfsiz, barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlashda texnik me'yorlar va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qiladi
		Mehnat harakatlari
B2.01.4 Dispetcherlik xizmati faoliyatini tashkil etish		1. Dispetcherlarni me'yoriy texnik xujjatlar, ko'rsatma va uslubiy materiallar bilan ta'minlash.
		2. Dispecherlik xizmati xodimlarni rahbatlantirish va jazolash bo'yicha takliflar tayyorlash.

muhandislik jihozlarining ishlashini kuzatish bo'yicha dispetcherlik xizmatini boshqarish	3. Aholi va tashkilotlardan kelib tushgan murojaatlarni qabul qilib, maxsus jurnal yoki dasturda qayd etish.
	4. Ko'p kvartirali uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarining rejalashtirilgan va favqulodda o'chirilishini monitoring qilish.
	5. Aloqa tizimlari tlefon, ratsiya, kompyuter va boshqa aloqa vositalarining ishlash holatini tekshirish.
	6. Muhandislik tizimlari va uskunolari, kommunal resurslarning sifati to'g'risida rahbariyatga va ko'p kvartirali uy foydalanuvchilariga ma'lumot berish bo'yicha xulosalar tayyorlash.
	7. Avariya, favqulodda holatlar yoki ularning yuzaga kelishi xavfi mavjud bo'lgan hollarda fuqarolarning xavfsizligi va ko'p kvartirali uylarning hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash bo'yicha tezkor chora-tadbirlar ko'rish.
	8. Suv toshishi, yong'in, elektr uzilishi kabi holatlarda zudlik bilan tegishli tashkilotlarni xabardor qilish.
	9. Arizadagi murojaatlarni bajarish hamda avariya va favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish to'g'risida ariza beruvchilarni xabardor qilish va arizalarni ro'yxatga olish jurnali bilan tanishish.
	10. Ariza beruvchidan kelib tushgan murojaatlar haqida ma'lumotlar yig'ish va ularni holatini ko'rib chiqish.
	11. Hujjatlarni dasturlarga va ma'lumotlar bazalariga ma'lumotlarni kiritish.
	12. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish organlari tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlarning sifati va o'z vaqtida ko'rsatilishi to'g'risida jamoatchilik fikrini aniqlash uchun ko'p kvartirali uyning egalari o'rtasida so'rovnomalar o'tkazish.
	Ko'nikmalar:
	Turli aloqa kanallari orqali ma'lumotlarni uzatish va qabul qilish.
	Ko'p kvartirali uylar jihozlarining muhandislik tizimlari ishlashini va kommunal resurslarni kunlik nazorat qilish.
	Smena jadvallari tuzish, navbatlarni tashkil qilish va vazifalarni rejalashtirish taqsimlash.
	Favqulodda og'ir holatlarda tez va aniq qaror qabul qilish, mas'ul tashkilotlarni xabardor qilish, tezkor harakat qilish.
	Maxsus jurnallar yoki kompyuter dasturlari orqali ariza va murojaatlarni aniq qayd etish.
	Kunlik, oylik hisobotlar tuzish va tahlil qilish asoslarini bilish.
	Telefon, ratsiya, faks va elektron pochtdan foydalanish.
	Bir vaqtning o'zida bir necha ma'lumotni qabul qilish va ularni aniq yodda saqlash.

	Ustalar, texnik xodimlar va ta'mirlash guruhlarini tashkil etish va nazorat qilish.
	Muhandislik tizimlarida vujudga kelgan favqulodda vaziyatlar va odatiy avariya holatlarida tashkilot mutaxassislari va favqulodda xizmatlarni muvofiqlashtirish bo'yicha harakatlar rejasini tuzish.
	Tashkilot tomonidan foydalaniladigan dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash.
	Ko'p kvartirali uyda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash, muhandislik tizimlari va uskunalari, avariya va favqulodda vaziyatlarning nosozliklari bo'yicha arizalarni qabul qilish, topshirish va bajarish to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilish.
	Ko'p kvartirali uylarni saqlash, ishlatish va ta'mirlash bo'yicha ish vazifalarini hal qilishda hamkasblar bilan hamkorlikda ishlash.
	Dispetcherlik xizmatining ish natijalarini hujjatlashtirish.
	Ish faoliyatida xavfsizlik talablariga amal qilish va ish tartibini saqlash.
	Bilimlar:
	Ko'p kvartirali uylarni saqlash va ta'mirlash, uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarning nosozliklari bo'yicha bino foydalanuvchilarining arizalarini qabul qilish.
	Ko'p kvartirali uylardagi muhandislik kommunikatsiyalari isitish, suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi, elektr, gaz va lift tizimlarining tuzilishi va ishlash prinsiplari.
	Microsoft Office (Word, Excel), elektron pochta, dispetcherlik yoki CRM dasturlari bilan ishlash.
	Jurnallar, hisobotlar, ariza va xizmat qaydlarini rasmiylashtirish tartiblari.
	Ko'p kvartirali uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarning nosozliklarini hisobga olish tartibi.
	Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalari, axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
	Dispetcherlik xizmati tomonidan boshqariladigan dispetcherlik boshqaruv tizimining turi, maqsadi va ishlash printsipi.
	Nazoratchi boshqaruv tizimining dasturiy imkoniyatlarida ishlash usullari.
	Muhandislik jihozlarning nosozliklari uchun arizalarni qabul qilish va bajarilishini nazorat qilish tartibi.
	Asosiy nosozliklar (masalan, suv oqishi, elektr uzilishi, issiqlik uzatishda uzilish) va ularni yo'qotish tartiblari.
	Dispetcherlik xizmatining majburiyatlari huquqlari.

		Yongin, gaz chiqishi, suv toshishi va elektr uzilishi hollarida tezkor chora ko'rish yo'llari.
	B2.02.4 Dispetcherlik xizmati faoliyatini nazorat qilish	Mehnat harakatlari 1. Har bir smena dispetcherining ishini nazorat qilish. 2. Arizalarning vaqtida qabul qilinishi va to'g'ri qayd etilishini tekshirish. 3. Qabul qilingan arizalarni ko'rib chiqish, bajarilishini monitoring va nazorat qilish, takroriy murojaatlarni aniqlash, dispetcherlik nazorati xizmatining ishi yuzasidan shikoyatlarni ko'rib chiqish 4. Aholi murojaatlariga qay tartibda va qancha vaqt ichida javob berilganini tahlil qilish. 5. Yozma va og'zaki shikoyatlarni kuzatish va tahlil qilish. 6. Nosozlik bartaraf etilishi haqida ma'lumotlarni talab qilish va xulosa chiqarish. 7. Ko'p kvartirali uyda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha pudratchilar faoliyatini nazorat qilib turish. 8. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish bilan bog'liq texnik va boshqa hujjatlarni saqlash. 9. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish bilan bog'liq ish rejalari, shartnomalar, hujjatlar, bino egalarining umumiy yig'ilishida ko'rib chiqish uchun boshqaruv organlari va binolar egalarining mas'ul vakillari bilan ko'rib chiqish va kelishishda ishtirok etish. Ko'nikmalar: Dispetcherlar, texnik guruhlar va aloqa vositalarini samarali tashkil qilish. Har bir xodimning ish vaqti, vazifasi va mas'uliyatini aniq belgilash. Iste'molchilar murojaatlari bo'yicha kommunal xizmatlar sifatini tekshirish. (murojaat bo'yicha kamchiliklarni bartaraf etish) Dispetcherlik xizmati uskunalari va ofis jihozlaridan foydalanish. Muhandislik uskunalari, dispetcherlik boshqaruvi tizimining jihozlari nosozliklarini bartaraf etish bo'yicha so'rovlarni qabul qilish, uzatish va bajarish to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilish. Tekshiruvlar natijalarini rasmiylashtirish, kelib tushgan murojaatlarni tahlil qilish, zarur hollarda tezkor choralar ko'rish. Ko'p kvartirali uyning texnik holatini tekshirish natijalari va pudrat tashkilotlarining ish natijalarini hujjatlashtirish. Ko'p kvartirali uyning umumiy mulkini saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlar va xizmatlar sifatini nazorat qilishda, kommunal resurslarni taqdim etishda va uy

		muhandislik tizimlarida texnik xizmat ko'rsatishda hamda ta'mirlashda eng yaxshi aloqa turlarini tanlash.
		Ko'p kvartirali uylar xonadon egalarining qarzlarini kamaytirish to'g'risida ma'lumot to'plash va tuzishda xodimlar bilan hamkorlikda ish olib borish.
		Yig'ilish to'g'risida va ko'p kvartirali uylarning egalari umumiy yig'ilishida ko'rib chiqilgan natijalar to'g'risida ko'p kvartirali uyning xonadon egalariga ma'lumot berish.
		Bilimlar:
		Dispetcherning majburiyatlari, huquqlari va lavozim yo'riqnomasi.
		Dispetcherlik nazorat tizimining maqsadi va ishlash prinsipi.
		Ko'p kvartirali uylardagi isitish, suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi, elektr ta'minoti, gaz ta'minoti, lift tizimlari tuzilishi va ishlash prinsiplari.
		Arizalarni qabul qilish, ro'yxatga olish, tahlil qilish va yo'naltirish tartibi.
		Xizmat jarayonini rejalashtirish, muvofiqlashtirish va nazorat qilish prinsiplari.
		Ko'p kvartirali uyning muhandislik tizimlari va tarkibiy elementlarining kamchiliklari va nosozliklari.
		Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan holda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va sanitariya-gigiyena talablari.
	B2.03.4 Favqulodda vaziyatlarda mahalliy davlat hokimiyati va ijro organlari bilan birgalikdagi harakatlarini tashkil etish	Mehnat harakatlari:
		1. Muhandislik jihozlaridagi favqulodda vaziyatlar shuningdek boshqa favqulodda vaziyatlar to'g'risida tezkor va avariya xizmatlarini, mahalliy davlat hokimiyati va ijro etuvchi hokimiyat organlarini tegishli muassasalarini xabardor qilish.
		2. Favqulodda vaziyatlarda yoki muhandislik jihozlarida sodir bo'lgan baxtsiz xodisalarda tegishli tashkilotlar va favqulodda xizmatlarning birgalikdagi harakatlarini ta'minlash.
		3. Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining boshqaruv paneliga keladigan ma'lumotlar asosida kiruvchi kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining holatini baholash.
		4. Nazorat va o'lchash moslamalari ma'lumotlari asosida iste'mol rejimlarini, kiruvchi kommunal resurslarning miqdori va sifatini baholash.
		5. Resurs (suv, issiqlik, elektr energiyasi va gaz) ta'minoti va ixtisoslashtirilgan tashkilotlar vakillarini jalb qilgan

	holda, ko'p kvartirali uylarga kirayotgan kommunal resurslarning sifatini tekshirish.
	6. Tekshiruv davomida aniqlangan nosozliklar, kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish moslamalarini o'chirishni talab qilmaydigan qoidabuzarliklarni bartaraf etish.
	7. Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish bo'yicha umumiy uy jihozlarini tekshirish, ta'mirlash va almashtirishni rejalashtirish.
	8. Ko'p kvartirali uylarni qanday boshqarishni aniqlash uchun xonadaon egalarining umumiy yig'ilishni o'tkazish to'g'risida ma'lumot tayyorlash ustida ish olib borish.
	Ko'nikmalar:
	Favqulodda vaziyatlarda aholini, tez yordam, FVV, yongin xizmati, gaz va elektr idoralari bilan aniq, ravon va qisqa muloqot olib borish.
	Hodisaga baho berish va qaror qabul qilish ko'nikmasi voqea ahamiyatini tez baholash.
	Qaysi idorani, qay tartibda va qay darajada jalb etish kerakligini zudlik bilan anglash va amalga oshirish.
	Barcha harakatlar, aloqa va qarorlarni yozma tarzda to'g'ri qayd etish.
	Telefon, ratsiya, elektron pochta va dispetcherlik dasturlari orqali hamkorlikni samarali tashkil etish.
	Kiruvchi kommunal resurslarning miqdori va sifat ko'rsatkichlarini aniqlash.
	Dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash.
	Resurslarni taqdim etish sifatini buzish to'g'risidagi dalolatnomalarni tuzish va taqdim etilayotgan resurslar sifatining pasayishi munosabati bilan fuqarolarning ish haqini qayta hisoblash uchun hujjatlarni ko'rib chiqish.
	Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish asboblarini ulash joylarida oqish mavjudligini aniqlash.
	Kiruvchi kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining aniqlangan nosozliklarini hisobga olish uchun hujjatlarni saqlash.
	Bilimlar:
	Favqulodda vaziyatlarda dispetcherlik xizmatining harakatlar tartibi.
	Favqulodda xizmatlar, mahalliy davlat hokimiyati organlari va ijro etuvchi hokimiyat organlari vakillari bilan ma'lumot almashish.
	Dispetcherlik lavozim yo'riqnomasini.
	Tabiiy va texnogen favqulodda holatlar (yong'in, suv toshqini, gaz chiqishi, elektr uzilishi) turlari va ularning

		xususiyatlari va ushbu holatlarda faoliyat yuritish tartibi va umumiy harakatlari. Qo'riqlanayotgan hududdagi muhandislik kommunikatsiyalari (suv, gaz, elektr, issiqlik, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimi) joylashuvi. Tezkor aloqa vositalari (telefon, ratsiya, elektron pochta) orqali xabar yetkazish tartibi. Axborotni qisqa, aniq va tizimli shaklda yetkazish prinsiplari. Energiya sarfini hisobga olish va tartibga solish asboblarning turlari, maqsadi, qurilmasi, ishlash tamoyillari.
	B2.04.4 Tashkilot dispetcher - larining malaka oshirganligini tekshirish	Mehnat harakatlari: 1. Yangi ishga qabul qilingan xodimlarning boshlang'ich kasbiy tayyorgarligini tashkil etish. 2. Dispetcherning malaka oshirish kurslarini yakunlaganligi haqidagi sertifikat, guvohnoma, reyestrda chiqarilgan ma'lumot amal qilish muddatlarini nazorat qilish. 3. Kurs nomi, davomiyligi, o'tkazilgan muassasa nomi, baholash natijalari va sana ko'rsatilganligini tekshirish. 4. Malaka oshirgan dispetcherni amaliy ish sharoitida sinovdan o'tkazish murojaatni qabul qilish, ro'yxatga olish, mutaxassislariga yo'naltirish, tezkor harakat qilish qobiliyatini tekshirish. 5. Mehnat xavfsizligi, favqulodda vaziyatlardagi harakatlar, axborot almashinuvi tartibi bo'yicha savollar berish. 6. Ixtisoslashgan test savollari yordamida kasbiy bilimlar darajasini tekshirish (elektron yoki qog'oz shaklida). 7. Ariza, hisobot, jurnal to'ldirish bo'yicha amaliy topshiriq berish. 8. Sohada faoliyat yuritayotgan xodimlarning kasb mahoratini va mas'uliyatini oshirish 9. Soha bilan shug'ullanadigan xodimlarni o'qitish va malakasini oshirish bo'yicha takliflarni tayyorlash bo'yicha ishlarni olib borish. Ko'nikmalar: Xodimlar xulq-atvori bo'yicha tashkiliy tadbirlarni amalga oshirish. Texnik va me'yoriy hujjatlardan foydalanish. Tashkilot xodimlariga malaka va malakalarni oshirib borish, normativ va texnik xujjatlarni qo'llashga qo'yiladigan talablar. Tashkilot tomonidan qo'llaniladigan dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash. Dispetcherning amaliy bilimlarini suhbat, test yoki ish jarayonida kuzatib baholay olish.

		Hodisa tahlili, murojaatni qabul qilish, favqulodda holatda harakat qilish bo'yicha ko'nikmalarni tekshirish.
		Dispetcher bilan ochiq va samarali savol-javob olib borish, bilim va malakasini sinovdan o'tkazish.
		Attestatsiya yoki malaka tekshiruv natijalari bo'yicha yozma xulosa, baholash varag'i va hisobot tayyorlash.
		Bilimlar:
		Tashkilot xodimlarini malakasini oshirish ularga ko'yiladigan talablar
		Malaka oshirganligi to'g'risida sertifikat amal qilish muddati
		Tashkilot kadrlar faoliyati xizmatining ishlash tartibi
		Xodimlarni o'qitish kasbiy malakasini oshirish uchun xujjatlari rasmiylashtirish tartibi.
		Favkulodda vaziyatlarda dispetcherlik xizmatining xarakatlari tartibi.
		Kommunikatsiya, aloqa va axborotni kayta ishlashning zamonaviy vositalaridan foydalanishni.
		Diyepetcherlik lavozim yuriknomasini
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Uy-joy kommunal xizmatlari va muhandislik jihozlarining ishlashini kuzatish bo'yicha dispetcherlik xizmatini boshqarishda xodim avariya holatlar, nosozliklar va murojaatlarni o'z vaqtida qabul qilish, qayd etish va ularni bartaraf etish choralarini mustaqil tashkil etadi.
		2. Tizimlarning barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun zarur qarorlarni o'z vaqtida qabul qiladi, xizmatlar o'rtasidagi hamkorlikni muvofiqlashtiradi hamda xavfsizlik va xizmat ko'rsatish standartlariga to'liq rioya qiladi.
Texnik va/yoki texnologik talab	Aloqa vositalari, dispetcherlik boshqaruv tizimlari va kompyuter dasturlaridan foydalana olishi. Kommunal tizimlar (suv, issiqlik, elektr, gaz, kanalizatsiya)ning ishlash tartibi va tuzilishini bilishi. Avariya va nosozlik holatlarini aniqlash, ro'yxatga olish va tegishli xizmatlarga xabar berish tartibini bilishi. Ma'lumotlarni to'g'ri va tezkor qayd etish, hisobotlar tuzish va arxivlashni bajara olishi. Ish jarayonida texnika xavfsizligi, aloqa madaniyati va xizmat intizomiga qat'iy rioya qilishi. Favkulodda holatlarda muvofiqlashtirish va tezkor qaror qabul qilish ko'nikmasiga ega bo'lishi..	

Kasbning nomi:	Turar joy va kommunal xo'jaligi ustasi (Haus master)	
Mashg'ulot nomining kodi:	71269	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Boshqalar uchun kamida olti oy davomida uy-joy kommunal xo'jaligi sohasidagi mehnat faoliyati davomida olingan amaliy tajriba (ishlab chiqarish tajribasi).	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan), shuningdek navbatdan tashqari tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan) o'tish. Ishlab chiqarish faoliyatiga xalaqit beradigan doimiy kasalliklar yoki nogironlikning mavjud emasligi. Mehnatni muhofaza qilish talablari bo'yicha o'qishda qatnashish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha instruktajlarda qatnashish, ish joyida malaka oshirish uchun ruxsat olish. Xavfsizlik texnikasi talablari bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli nazariy va amaliy mashg'ulotlardan so'ng lekr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlarini ishlatish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini sinovdan o'tkazish va elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlari bilan ishlashga ruxsat olish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	1) o'rta maxsus professional ta'lim 2) boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqasi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.5	D1.01.5	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:

Turar joy binosining jismoniy xavfsizligiga yordam berishni tashkil etish	Texnik talablarga muvofiq Turar joy binosining holatini saqlash va yaxshilash	1. Turar joy binolarining texnik holatini muntazam tekshirib turish.
		2. Aniqlangan nuqsonlar to'g'risida dalolatnoma tuzish.
		3. Turar joy majmuasi muhandislik tizimlari va tarkibiy elementlaridagi yashirin nuqsonlarni aniqlash uchun zamonaviy diagnostika uskunalaridan foydalanish.
		4. Zarur materiallar va uskunalar, ta'mirlash texnologiyasi, hajmlar hususiyatini aniqlash uchun ta'mirlash ishlari o'lchovini amalga oshirishda xizmat ko'rsatish faoliyati sub'yektlari bilan o'zaro hamkorlik qilish.
		5. Muhandislik tizimlaridagi murakkab bo'lmagan buzilishlar va nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish.
		6. Oddiy murakkablikdagi qismlarni qismlarga ajratish, ta'mirlash va yig'ish, muhandislik va texnik tizimlarda yig'ish.
		7. Turar joy binolarida kichik ishlar va xizmatlarni amalga oshirish (yoritish chiroqlarini almashtirish, uyning umumiy iste'mol hisoblagichlaridagi ko'rsatkichlarni olish (elektr, suv, gaz), yashil maydonlarni parvarish qilish).
		8. Ko'p kvartirali uy-joylar hududida joylashgan maxsus konteynerlardan chiqindilarni olib chiqishni muvofiqlashtirish.
		9. Binolar tomi, balkonlar va kirish yo'laklaridan muzlar va qor qoplamalarini o'z vaqtida olib tashlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish.
		10. Turar joy binolarining muhandislik tizimlarini avariya oqibatlarini oldini olish doirasida zarur choralarni amalga oshirish.
		11. Turar joy va noturar joy binolarining texnik holati bo'yicha ochiq ma'lumotlarni axborotlashtirish ob'yektiga kiritish va yangilash.
		Ko'nikmalar:
		Sanitariya holatini doimiy tahlil qilishda, umumiy mulk va unga tutash hududni obodonlashtirishda sanitariya normalari va talablari.
		Umumiy mulkni sanitariya holatini talab darajada saqlashni ta'minlash va unga tutash hududni obodonlashtirish ishlarini olib borish va qabul qilishni tashkil etish bilan bog'liq hujjatlarni (xatlar, arizalar, dalolatnomalar, nuqsonli bayonlar, hisobot va xizmat eslatmalari va boshqalar) tayyorlash
		Yangi texnologiyalarni joriy etish va ko'p kvartirali uylarning umumiy mulki va unga tutash xududini sanitariya holatini talab darajasida saqlashni ta'minlash, obodonlashtirish ishlarni tashkil etish

D1.02.5 Turar joyning umumiy mulkining saqlanishi ustidan nazoratni ta'minlash	bo'yicha ilg'or mahalliy va xorijiy tajribadan foydalanish.
	Ta'mirlash ishlarida mehnatni muhofaza qilish talablari.
	Balandlikda ishlashda mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablari va me'yorlari bilan tanishish va ularga rioya qilish.
	Shaxsiy himoya vositalaridan samarali foydalanish va sozligini tekshirish.
	Bilimlar:
	Ko'p kvartirali uylarni boshqarish, umumiy mulk ob'yektlarini saqlash qoidalari
	Qurilish, uy-joy munosabatlari va uy-joy kommunal xo'jaligi sohasidagi binolar, ko'p kvartirali uy-joylar va boshqa me'yoriy-texnik hujjatlarga texnik talablar
	Issiqlik, ichimlik suv ta'minoti va oqova suvini chiqarib yuborish tizimi, gaz va elektr ta'minotlaridan foydalanish talablari
	Tashkilotda kommunikatsiyalarni qo'llash uchun ixtisoslashtirilgan dasturiy ilovasi bilan "Internet" axborot-telekommunikatsiya tarmog'ini.
	Biznes muloqotning etikasini
	Ta'mirlash ishlarida mehnatni muhofaza qilish talablari va xavfsizlik texnikasi bo'yicha me'yoriy hujjatlar va qoidalar.
	Shaxsiy himoya vositalarining ishlatish tamoyillari va ulardan to'g'ri foydalanish.
	Balandlikda ishlarni bajarishda xavflarni baholash va boshqarish usullari.
	Favqulodda vaziyatlarda birinchi yordam asoslari va harakatlar.
	Mehnat harakatlari:
	1. Ko'p kvartirali uydagi umumiy mulkning kichik ishlari, buzilishlarni bartaraf etish bo'yicha kvartira va noturar-joy bino egalaridan arizalarni qabul qilish.
2. Ta'mirlash brigadalari yoki xizmat ko'rsatish sub'yektlari xodimlarining ko'p kvaritrati turar-joy binolariga kirishini tashkil etish.	
3. Suvni to'xtatish, isitish mavsumiga tayyorgarlik ko'rish holatlarida ma'lumotlarni jamoat joylariga joylashtirish.	
4. Xizmat ko'rsatish sub'yektlari bilan tuzilgan shartnoma bo'yicha ko'p kvartirali uydagi umumiy mulkini saqlash bo'yicha ish jadvallarining bajarilishini nazorat qilish.	
5. Ko'p kvartirali uydagi umumiy mulkini saqlash va ta'mirlash va kommunal resurslar bilan ta'minlash bo'yicha ishlar sifati va xizmatlar ko'rsatilishini nazorat qilish.	

		6. Ko'p kvartirali uylardagi xonadon mulkdorlari va ijarachilari, shuningdek, ko'p kvartirali uylarda shartnomalar asosida umumiy mulkdan foydalanayotgan fuqarolar to'g'risida ma'lumotlarni aniqlash va yangilash bo'yicha ishlarni olib borish. Ko'nikmalar: Qurilish, uy-joy munosabatlari va uy-joy kommunal xo'jaligi sohasidagi binolar, ko'p kvartirali uy-joylar va boshqa me'yoriy-texnik hujjatlarga texnik talablar Issiqlik ta'minoti, ichimlik suv ta'minoti va oqova suvini chiqarib yuborish tizimi, gaz ta'minoti, elektr ta'minoti tizimlaridan foydalanish talablari Ko'p kvartirali uy-joylar va boshqa me'yoriy-texnik hujjatlarga texnik talablar Avariya-tiklash ishlari sharoitida mutaxassislar ishini tashkil etish Bilimlar: Ta'mirlash ishlarida yong'in xavfsizligi me'yorlari va qoidalari Ta'mirlash ishlarida mehnatni muhofaza qilish talablari Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan holda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini. Hujjatlarni rasmiylashtirish va hujjatlarning bajarilishini nazorat qilishni tashkil etish bo'yicha yo'riqnomalarni. Biznes muloqotning etikasini.
	D1.03.5 Energiya tejavchi va energiya samaradorligini ta'minlovchi chora-tadbirlarni qo'llash	Mehnat harakatlari: 1. Ko'p kvartirali binoning jismoniy eskirish va issiqlik yo'qotishlarini baholashda qatnashish. 2. Ta'mirlashda ishlatiladigan qurilish materiallari va texnologiyalarini nazorat qilish va tekshirish. 3. Ta'mirlash ishlarida energiya tejamkor materiallardan to'g'ri foydalanishga rioya etish. 4. Ish joyida yong'in xavfi tug'ilganda mas'ul rahbarni ogohlantirish. 5. Elektr uskunalari faqat zarur paytda ishlatish. 6. Ishdan keyin yorug'lik va uskunalarni o'chirish. 7. Elektr va issiqlik uskunalari yuqori samaradorlikka ega turlarini tanlash. Ko'nikmalar: Umumiy mulkning tarkibiy elementlari va muhandislik uskunalari tizimlarining texnik holatini nazorat qilish. Ko'p kvartirali uyning umumiy mulkidagi yashirin nuqsonlarni aniqlash uchun zamonaviy diagnostika uskunalaridan foydalanish. Ilg'or mehnat usullari va texnikasini joriy etishni ta'minlash.

		Kasbiy faoliyatda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish.
		Hujjatlarni tayyorlash: xatlar, arizalar, dalolatnomalar, nuqsonli bayonlar, hisobot va xizmat eslatmalari va texnik tekshiruvlarni tashkil etish va ko'p kvartirali uyning umumiy mulkidan mavsumiy foydalanishga tayyorgarlik ko'rish bilan bog'liq boshqa hujjatlar.
		Nazorat ostiga olingan murojaatlarni va kiritilgan hujjatlarni hamda xonadon egalaridan tushgan murojaatlari bajarilmaganligi sabablarini ko'rsatgan xolda ijrosi bo'yicha, shuningdek tashkilot tomonidan foydalaniladigan dasturiy ta'minotning imkoniyatlaridan foydalangan xolda yakuniy hisobotlarni tuzish.
		Birlamchi o't o'chirish vositalarini ishga tushirish va ishlatish
		Bilimlar:
		Ko'p kvartirali uyning umumiy mulkini vizual va instrumental tekshirish usullari.
		Binolarning energiya tejash va energiya samaradorligini oshirish masalalarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar.
		Binolar, inshootlar, inshootlarning energiya samaradorligi aniqlash va qayta ko'rib chiqish.
		Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan xolda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Hujjatlarni rasmiylashtirish va hujjatlarning bajarilishini nazorat qilishni tashkil etish bo'yicha yo'riqnomalar.
	Mas'uliyat va mustaqillik	Fuqarolarning tashkilotlarga murojaatlari, arizalari va shikoyatlari bo'yicha ish yuritish tartibini tartibga soluvchi hujjatlarni
		1. Turar-joy binosining holatini muntazam nazorat qilish, xavfsizlik bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni o'z vaqtida aniqlash va ularga nisbatan choralarni mustaqil belgilash uchun javobgar 2. Kirish-chiqish tartibini, texnik vositalarning (kamera, signalizatsiya va boshqalar) ishlashini kuzatadi va xavfsizlik talablariga qat'iy rioya qilib, aholi xavfsizligi ta'minlanishini shaxsan nazorat qiladi
D2.5 Turar joy binolariga kommunal xizmat ko'rsatish nazorat qilishni ta'minlash	D2.01.5 Turar joyning texnik holati va hayot faoliyati xavfsizligi dispetcherlik	Mehnat harakatlari: 1. Uy ichidagi muhandislik tizimlari va ko'p kvartirali uylar jihozlarining ishlashini va kommunal resurslarning sifatini, shu jumladan avtomatlashtirilgan dispetcherlik nazorati va boshqaruv tizimlarining boshqaruv paneliga kiruvchi signallar bo'yicha kunlik (joriy) nazorat qilish

	nazoratini amalga oshirish	2. Ko'p kvartirali uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarining rejalashtirilgan va favqulodda o'chirilishini monitoring qilish
		3. Avariya va favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish bo'yicha amalga oshirilayotgan tadbirlar, kommunal resurslarning sifati to'g'risida rahbariyatga va ko'p kvartirali uy foydalanuvchilariga ma'lumot berish bo'yicha xulosalar tayyorlash.
		4. Avariya, favqulodda holatlar yoki ularning yuzaga kelishi xavfi mavjud bo'lgan hollarda fuqarolarning xavfsizligi va ko'p kvartirali uylarning hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash bo'yicha tezkor chora-tadbirlar ko'rish.
		5. Arizadagi murojaatlarni bajarish hamda avariya va favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish to'g'risida ariza beruvchilarni xabardor qilish va arizalarni ro'yxatga olish jurnali bilan tanishish.
		6. Ariza beruvchidan kelib tushgan so'rovnomalar (murojaatlar) haqida ma'lumotlar yig'ish va ularni holatini ko'rib chiqish.
		7. Hujjatlarni dasturlarga va ma'lumotlar bazalariga ma'lumotlarni kiritish.
		8. Ko'p kvartirali uylarning boshqaruv organlari tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlarning sifati va o'z vaqtida ko'rsatilishi to'g'risida jamoatchilik fikrini aniqlash uchun ko'p kvartirali uyning egalari o'rtasida so'rovlar o'tkazish.
		Ko'nikmalar:
		Turli aloqa kanallari orqali ma'lumotlarni uzatish va qabul qilish.
		Nazorat qilish va monitoring – muhandislik kommunikatsiyalari (elektr, suv, issiqlik, liftlar) holatini doimiy kuzatish.
		Avariya holatlarida harakat qilish – favqulodda vaziyatlarda tezkor chora ko'rish, tegishli mutaxassislarni jalb qilish.
		Aloqa ko'nikmalari – yozma va og'zaki tarzda aniq ma'lumot yetkazish, axborotni tez va aniq qabul qilish.
		Daftar va elektron jurnal yuritish – har qanday nosozlik va murojaatlarni ro'yxatga olib borish.
		Ko'p kvartirali uylarning foydalanuvchilari bilan aloqa qilish uchun ixtisoslashtirilgan dasturiy ilovasidan va Internet telekommunikatsiya tarmog'idan foydalanish.
		Masofaviy boshqaruv vositalari bilan ishlash – avtomatlashtirilgan tizimlar, sensorlar va signalizatsiya uskunalari boshqarish.

		Ko'p kvartirali uylarni saqlash, ishlatish va ta'mirlash bo'yicha ish vazifalarini hal qilishda hamkasblar bilan hamkorlikda ishlash.
		Tashkilot tomonidan foydalaniladigan dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash.
		Muhandislik tizimlarida vujudga kelgan favqulodda vaziyatlar va odatiy avariya holatlarida tashkilot mutaxassislari va favqulodda xizmatlarni muvofiqlashtirish bo'yicha harakatlar rejasini tuzish.
		Ko'p kvartirali uylarda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash, muhandislik tizimlari va uskunalari, avariya va favqulodda vaziyatlarning nosozliklari bo'yicha arizalarni qabul qilish, topshirish va bajarish to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilish
		Bilimlar:
		Qurilma va inshootlarni davlat ro'yhatidan o'tkazish tartibi.
		Texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi qoidalari.
		Avariya holatlarida harakat qilish tartibi.
		Dispetcherlik dasturlari va kompyuter savodxonligi.
		Ichki elektr tarmoqlari, avtomatik uzgichlar, elektr xavfsizligi asoslari.
		Suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimlarining ishlash prinsiplari.
		Issiqlik ta'minoti va isitish uskunalarining tuzilishi va nazorati.
		Ventilyasiya va kondisionerlash havoni mu'tadillash tizimlarining asosiy vazifalari.
		Lift uskunalari – ularning tuzilishi, xavfsizlik talablari va signalizatsiya tizimi.
		Ko'p kvartirali uylarni saqlash va ta'mirlash, hayot xavfsizligi, ko'p kvartirali uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarning nosozliklari bo'yicha bino foydalanuvchi-larining arizalarini qabul qilish va nazorat qilish tartibi.
		Favqulodda (avariya) xizmatlari bilan aloqa qilish va axborot almashishning zamonaviy usullari.
		Ko'p kvartirali uylarning muhandislik tizimlari va jihozlarning nosozliklarini hisobga olish tartibi.
		Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalari, axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Ish yuritilish va hujjatlarning bajarilishini nazorat qilishni tashkil etish bo'yicha yo'riqnomalarni.
		Avariya holatlarida birinchi navbatda ko'riladigan choralar.
		Yongin xavfsizligi va evakuatsiya qilish tartiblari.
	D2.02.5	Mehnat harakatlari:

	Turar joyning texnik holatini nazorat qilish, umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlar va xizmatlar rejalari bajarish	1. Ko'p kvartirali binoda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha pudratchilar faoliyatini nazorat qilib turish.
		2. Umumiy mulk elementlarini (pod'yezd, yo'lak, yong'in chiqish yo'llari) ta'mirlash.
		3. Ko'p kvartirali binoda umumiy mulkni nazorat qilib turish.
		4. Ko'p kvartirali binoda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlar va xizmatlarni rejalashtirish.
		5. Bino konstruksiyalarining (tom, fasad, pol, devorlar) vizual va asbob-uskunali tekshiruvi.
		6. Injener tarmoqlar (elektr, suv, isitish, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimlari) holatini tekshirish.
		7. Nuqsonli nuqtalar yoki nosozliklarni aniqlash uchun rejali profilaktik ko'riklar
		8. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish bilan bog'liq ish rejalari, shartnomalar, hujjatlar loyihalarini, bino egalari umumiy yig'ilishida ko'rib chiqish uchun boshqaruv organlari va binolar egalari mas'ul vakillari bilan ko'rib chiqish va kelishishda ishtirok etish.
		9. Umumiy mulkni tekshirish va nosozliklarni ro'yxatga olish.
		Ko'nikmalar:
		Iste'molchilar murojaatlari bo'yicha kommunal xizmatlar sifatini tekshirish. (murojaat bo'yicha kamchiliklarni bartaraf etish)
		Ko'p kvartirali uyning texnik holatini tekshirish natijalari va pudrat tashkilotlarining ish natijalarini hujjatlashtirish.
		Ko'p kvartirali uyning umumiy mulkini saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlar va xizmatlar sifatini nazorat qilishda, kommunal resurslarni taqdim etishda va uy muhandislik tizimlarida texnik xizmat ko'rsatishda hamdata'mirlashda eng yaxshi aloqa turlarini tanlash
		Tashkilot tomonidan foydalaniladigan dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash.
		Ko'p kvartirali uylar xonadon egalari qarzlarini kamaytirish to'g'risida ma'lumot to'plash va tuzishda xodimlar bilan hamkorlikda ish olib borish.
		Yig'ilish to'g'risida va ko'p kvartirali uylarning egalari umumiy yig'ilishida ko'rib chiqilgan natijalar to'g'risida ko'p kvartirali uyning xonadon egalari ma'lumot berish.
		Hamkorlik psixologiyasi asosida ko'p kvartirali uylarning xonadon egalari bilan o'zaro munosabatlarni o'rnatish.
		Bilimlar:
		Kommunal xizmatlar sifatiga qo'yiladigan talablar.

		Ko'p kvartirali binoda umumiy mulkni saqlash va ta'mirlash bo'yicha ishlarni bajarish talablar.
		Ko'p kvartirali uyning turar-joy va noturarjoy binolarini qayta qurish va qayta jihozlash tartibi.
		Ko'p kvartirali uyning muhandislik tizimlari va tarkibiy elementlarining kamchiliklari va nosozliklari.
		Tashkilotda ish yuritish bo'yicha yo'riqnomani.
		Hujjatlarni rasmiylashtirish va hujjatlarning bajarilishini nazorat qilishni tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalarni.
		Kompyuter texnologiyalari, zamonaviy kommunikatsiya va aloqa vositalaridan foydalangan holda axborotni qayta ishlash texnologiyalarini.
		Injener-kommunikatsiya tarmoqlarini (isitish, suv ta'minoti, oqova suvlarni chiqarib yuborish tizimlari, elektr) tuzilishi va ishlash prinsiplarini tushunish.
		Texnik vositalar va asboblardan foydalanish.
		Tom, fasad, lift, zinapoya va boshqa konstruksiyalarni ta'mirlash bo'yicha amaliy ko'nikma.
		Buzilish va nosozliklarni aniqlash.
	D2.03.5 Kommunal resurslar sifatini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining boshqaruv paneliga keladigan ma'lumotlar asosida kiruvchi kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining holatini baholash.
		2. Nazorat va o'lchash moslamalari ma'lumotlari asosida iste'mol rejimlarini, kiruvchi kommunal resurslarning miqdori va sifatini baholash.
		3. Resurs (suv, issiqlik, elektr energiyasi va gaz) ta'minoti va ixtisoslashtirilgan tashkilotlar vakillarini jalb qilgan holda, ko'p kvartirali uylarga kirayotgan kommunal resurslarning sifatini tekshirish.
		4. Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimlarini tekshirish.
		5. Tekshiruv davomida aniqlangan nosozliklar, kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish moslamalarini o'chirishni talab qilmaydigan qoidabuzarliklarni bartaraf etish.
		6. Ko'p kvartirali uyni boshqarish istiqomat qiluvchilarning yashash va yashash uchun mo'ljallanmagan joylarni foydalanish qulay hamda xavfsiz sharoitlarini ta'minlash.
		7. Ko'p kvartirali uylarni qanday boshqarishni aniqlash uchun xonadon egalarining umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risida ma'lumot tayyorlash ustida ish olib borish.
		8. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish bilan shug'ullanadigan xodimlarni o'qitish va malakasini

		oshirish bo'yicha takliflarni tayyorlash bo'yicha ishlarni olib borish. 9. Ko'p kvartirali uylarni boshqarish organlarining faoliyati to'g'risida tahliliy materiallar tayyorlash uchun umumlashtirilgan ma'lumotlarni tayyorlash. 10. Suv, issiqlik yoki elektr sifatini standartlarga muvofiqligini tekshirish. 11. Kichik texnik nosozliklarni bartaraf etadi yoki mutaxassislarga xabar beradi. Ko'nikmalar: Kiruvchi kommunal resurslar miqdori va sifat (suv, issiqlik, gaz yoki elektr) kabi kommunal resurslarning asosiy ko'rsatkichlarini to'g'ri o'lchay olish. Nazorat asboblari (termometr, manometr, ampermetr, tenzometr, multimetr) foydalanishni bilish. Natijalarni tahlil qilish va solishtirish. Schyotchiklar, nasoslar, filtrlar, quvurlar va nazorat datchiklari bilan to'g'ri ishlay olish. Uskunalarini tekshirish va nosozlikni aniqlash. Elektr, gaz, issiqlik va suv bilan bog'liq xavfsiz ishlash qoidalarini bilish. Kiruvchi kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish tizimining g'ayri tabiiy holatini aniqlash. Kommunal resurslarni hisobga olish va tartibga solish asboblari ulash joylarida oqish mavjudligini aniqlash. Tashkilot tomonidan qo'llaniladigan dasturiy ta'minot va zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash. Himoya vositalarini (qo'lqop, maxsus kiyim, izolyasiyalangan asboblari) to'g'ri qo'llash. Bilimlar: Energiya sarfini hisobga olish va tartibga solish tizimlariga texnik xizmat ko'rsatish texnologiyasi va texnikasi. Suv ta'minoti, issiqlik ta'minoti, elektr ta'minoti, ventilyasiya va oqova suvni chiqarib yuborish tizimlarining asosiy qismi va funksiyalarini bilishi. Tizimlardagi resurslar qanday uzatilishi va qabul qilinishini tushunishi. Nazorat asboblari temperatura, bosim, kuchlanish, oqim va hokazolarni o'lchovchi priborlarning turlari va ulardan qanday foydalanishni bilish. Suvning tozaligi, issiqlikning harorati, elektr kuchlanishi va gaz tarkibining normal ko'rsatkichlarini bilishi. Elektr toki, issiq suv, gaz va baland bosimdagi uskunalar bilan ishlashda xavfsizlik talablarini bilishi. Energiya sarfini avtomatik tartibga solish tamoyillari. Kommunal resurslarni iste'mol qilishning hisoblangan qiymatlari (minimal va maksimal)
--	--	---

		Energiya sarfini hisobga olish va tartibga solish asboblarning turlari, maqsadi, qurilmasi, ishlash tamoyillari.
		Kommunikatsiya, aloqa va axborotni qayta ishlashning zamonaviy vositalaridan foydalanishni.
	Mas’uliyat va mustaqillik	1. Turar-joy binolariga kommunal xizmat ko’rsatishni nazorat qilishda xodim xizmatlar sifatini muntazam baholash, nosozlik va uzilishlarni o’z vaqtida aniqlash hamda ularni bartaraf etish bo’yicha zarur choralarni mustaqil belgilash uchun mas’ul bo’ladi.
		2. Xizmat ko’rsatuvchi tashkilotlar faoliyatini muvofiqlashtiradi, aholining murojaatlarini qabul qilib, ularning bajarilishini nazorat qiladi va kommunal xizmatlarning uzluksiz, xavfsiz hamda me’yorlarga muvofiq ishlashini ta’minlaydi.
Texnik va/yoki texnologik talab		Asbob-uskunalar, o’lchov moslamalari va himoya vositalaridan to’g’ri foydalanishi. Binolarning muhandislik tizimlari (elektr, suv ta’minoti, isitish, kanalizatsiya) tuzilishi va ishlash prinsiplarini bilishi. Maishiy va kommunal jihozlar, nasoslar, ventillar, quvurlar hamda elektr moslamalarini ta’mirlash va sozlashni bilishi. Yengil qurilish-ta’mirlash ishlarini (bo’yash, suvoqlash, eshik-rom ta’miri, quvurlarni almashtirish) bajara olishi. Avariya holatlarini aniqlash, bartaraf etish va texnik xizmat ko’rsatish ishlarini tartib bilan olib borishi.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi bosh mutaxassisi	B.Bayzaqov
2.	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi Ko'p xonadonli uy-joy fondini boshqarish va ekspluatatsiya qilish tizimini muvofiqlashtirish hamda renovatsiya loyihalarini umumlashtirish departamenti bosh mutaxassisi	A.Xalilov
3	Samarqand davlat arxitektura – qurilish universiteti dotsenti	G'.Karimov
4.	Toshkent arxitektura-qurilish universiteti professori	Sh.Xabibullayev
5.	Olmalik qurilish va kommunal xo'jaligi texnikumi o'qituvchisi	I.Jo'rayev
6.	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi tarmoq kengashi kotibi	N.Iskandarov
7.	"Discover invest" mas'uliyati cheklangan jamiyati	H.Rixsitillayev
8	"Murad Buildings" MCHJ kadrlar bo'limi boshlig'i	M.Alimov
9	"Add-estates" MCHJ kadrlar bo'limi boshlig'i	B.Saydaliyeva